

SÈRIE 2**1. Exercici de traducció**

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Cèsar, un cop coneguda la decisió dels britans, va conduir l'exèrcit fins al riu Tàmesi, el qual només podia ser travessat per un sol guai. En arribar allí, s'adonà que, a l'altra riba del riu, hi havia formades en ordre de batalla nombroses tropes dels enemics.»

OPCIÓ A**2. Exercici de morfosintaxi**

a) El pronom *quod* introdueix una oració subordinada adjectiva (de relatiu).

El seu antecedent és *flumen*, amb el qual concorda en gènere i nombre.

b) L'estructura sintàctica *ad alteram fluminis ripam magnas hostium copias instructas esse* és una oració subordinada substantiva d'infinitiu.

Fa de complement directe de *animaduertit*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

Les respostes correctes són les següents:

1. d) *ad hoc*

3. d) *a posteriori*

2. c) *in mente*

4. b) *in vitro*

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant.

En aquest text del principi del *Miles gloriosus* el paràsit Artotrogus, per a inflar encara més la desmesurada vanitat de Pírgopolinices, el militar, el lloa per grans proeses que pretesament ha dut a terme (proeses que el militar acaba reconeixent, tot i no recordar-les gens ni mica) i, sobretot, li fa creure que és un gran conquistador i que totes les dones n'estan perdudament enamorades. La vanitat del militar provoca que s'ho cregui tot sense sospitar la murrieria del paràsit; més tard, la pretesa fama de conquistador del militar serà aprofitada pel seu esclau Palestrió en benefici dels joves amants, Filocomàsia i Plèusicles.

Les comèdies *palliatae* reben el seu nom del *pallium* o mantell dels grecs, ja que eren comèdies romanes que conservaven l'ambientació grega dels seus models, les obres de la Comèdia Nova àtica: l'acció se situava en alguna ciutat grega (en el *Miles gloriosus* se situa a Efes) i els seus personatges eren grecs (com es veu pels seus noms). Els autors romans de *palliatae*, com Plaute o Terenci, creaven les seves comèdies a partir d'una obra grega concreta (*imitatio*), però hi barrejaven escenes preses d'altres obres del mateix gènere (*contaminatio*). Les *palliatae* comencen amb un pròleg, on s'explica l'argument de l'obra, i són dividides en cinc actes, en els quals es barregen les escenes parlades, les recitades i les cantades. L'obra solia acabar amb l'epíleg i el *plaudite* dirigit al públic.

Els personatges de les *palliatae* són estereotipats (*adulescens*, *leno*, *parasitus*, *senex*, *uirgo*, etc.), i el protagonista és un esclau (*seruus*) que complica constantment la trama en amotillar-se a les circumstàncies canviants per tal d'aconseguir els seus objectius. Els arguments també són molt semblants: giren entorn dels embolics amorosos de dos joves, que es veuen ajudats i encoberts per l'esclau protagonista, que resol amb astúcia el conflicte. L'objectiu de les *palliatae*, per tant, era el d'entretenir i divertir, també mitjançant una gran varietat de recursos lingüístics.

De Plaute conservem més de vint obres, com ara *Amfitrió*, *Càsina*, *Els captius*, *El corc*, *El malcarat*, *Els dos menecmes*, *El mercader*, *El persa*, *L'ànima en pena*, *La maleta*, *La comèdia del cistellet*, *La comèdia del fantasma*, *La comèdia de l'olla*, etc.

OPCIÓ B**2. Exercici de morfosintaxi**

a) La construcció formada per *cognito consilio Britonum* és un ablatiu absolut.

Consisteix en un participi en ablatiu concordat amb un substantiu també en ablatiu.

b) En la construcció *eo cum uenisset*, el nexa subordinant *cum* introdueix una oració subordinada adverbial temporal-causal (*cum* històric).

Es justifica perquè el predicat verbal està en pretèrit plusquamperfet de subjuntiu.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

Les respostes correctes són les següents:

a) V

c) F

b) F

d) V

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant.

La planta correspon a la població d'Empúries (*Emporion* o *Emporiae*) a l'Alt Empordà.

Els antics nuclis de població, tant els dels indígenes (com ara la ciutat ibèrica d'Indika) com el dels grecs, eren situats sobre uns promontoris que s'aixecaven enmig d'una zona de maresmes entre dos cursos fluvials, en un indret que formava un port natural per als vaixells: al segle VI aC uns comerciants grecs de Focea, procedents de *Massalia* (Marsella), es van establir en un d'aquests promontoris davant la costa (promontori que anomenem Palaiàpolis), abans ocupat per indígenes.

Mig segle més tard es produí una gran immigració de grecs des de Focea, fet que obligà a canviar l'assentament a terra ferma i a fundar un nucli urbà més gran (nucli que anomenem Neàpolis) que permetés garantir millor el control de les activitats comercials terrestres i portuàries: la població es trobava en la ruta comercial que unia Massàlia amb Tartessos, i els indígenes ja havien mantingut relacions comercials amb fenicis, etruscs i grecs. Al nou nucli urbà també s'hi van instal·lar membres de la tribu dels indigets.

Durant la Segona Guerra Púnica (218-201 aC), aquests grecs van demanar ajuda als romans per a enfrontar-se a l'amenaça cartaginesa. Aquesta petició, afegida a la situació estratègica de la població vora els Pirineus i al fet que disposava d'un port segur, va animar els romans a desembarcar-hi, comandats per Gneu Corneli Escipió, l'any 218 aC, amb la intenció de tallar el contacte entre l'exèrcit d'Anníbal (que es trobava fora de la península Ibèrica) i la seva rereguarda (al sud dels Pirineus).

Els romans van construir-hi un campament militar, que més tard, a l'inici del segle I aC, es va transformar en una petita ciutat, habitada pels soldats veterans de l'exèrcit de Juli Cèsar. La ciutat romana té planta rectangular, traçat hipodàmic i està envoltada de muralles: les cases s'estructuren al voltant del *cardo* i del *decumanus*, i en la intersecció d'aquests carrers trobem un fòrum porticat amb diversos temples (un d'ells dedicat a la Tríada Capitolina); també s'ha excavat una basílica i unes termes. La muralla, que inicialment envoltava per separat el nucli grec i el romà, va ser enderrocada parcialment, durant el principat d'August, per poder unir els dos nuclis de població en una sola ciutat. Fora de la muralla s'han conservat restes d'un amfiteatre i d'una palestra.